

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Rychlého a soudců JUDr. Jaroslava Vlašína a Mgr. Radovana Havelce v právní věci žalobce: **A. G.**, zastoupený Mgr. Ladislavem Bártou, advokátem se sídlem Purkyňova 6, Ostrava, proti žalované: **Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Olomouckého kraje**, se sídlem U Výstaviště 18, Přerov, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 16. 11. 2020, č. j. 72 A 41/2020 – 30,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **se zamítá**.
- II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III. Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Ladislavu Bártovi, advokátovi, **se přiznává** odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti ve výši 3 400 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

Odůvodnění:

[1] Žalovaná rozhodnutím ze dne 25. 9. 2020, č. j. KRPM-104584-29/ČJ-2020-140022-UP, zajistila žalobce na dobu 30 dní podle § 129 odst. 1 a 3 zákona č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění účinném ke dni vydání napadeného rozhodnutí (dále jen „*zákon o pobytu cizinců*“). Účelem zajištění žalobce bylo jeho předání podle přímo použitelného právního předpisu Evropských společenství - nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země

nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských států (dále jen „*nařízení Dublin III*“).

[2] Zajištění žalobce předcházelo dne 23. 9. 2020 výjezd hlídky policie k oznámení z linky 158, při kterém policie ověřovala totožnost sedmi cizinců (jedním z nich byl žalobce) nacházejících se na lesní cestě u sjezdu ze silnice E442 ve směru na Olomouc v obci Mladeč u Litovle. Žalobce nepředložil policii žádný doklad totožnosti, cestovní doklad, ani oprávnění k pobytu na území členských států Evropské unie. V systému pro srovnání otisků prstů žadatelů o azyl (systém EURODAC) však byla nalezena shoda a bylo zjištěno, že žalobce dne 3. 9. 2020 podal žádost o mezinárodní ochranu v Rumunsku. V souladu s čl. 18 odst. 1 písm. d) *nařízení Dublin III* byl proto zajištěn za účelem předání do Rumunska.

[3] Žalobce při podání vysvětlení uvedl, že bydlí v Turecku v rodinném domě s pěti sourozenci, je svobodný a v případě návratu do země původu se má kam vrátit. Má základní vzdělání a v Turecku pracoval jako řidič kamionu. Z Turecka odjel, protože chtěl do Německa za lepším životem. V Německu má strýce, s nímž udržuje telefonický kontakt. Chtěl jet za ním a s jeho pomocí si najít práci v obchodě s kebabem. Žalobce plánoval z Turecka odjet legálně, ale z důvodu pandemie způsobené onemocněním COVID – 19 nedostal žádné povolení, proto zvolil neoficiální cestu. Z Turecka jel nákladním vozidlem do Bělehradu, kde zůstal týden, a poté se vypravil pěšky do Rumunska. Tam byl zadržen policií a umístěn do uprchlického tábora, kde mu byly odebrány otisky prstů, ale o azyl nežádal. Ještě v táboře ho oslovil jistý muž jménem J. pocházející z Istanbulu a navrhl mu, že za 5 000 euro mu pomůže dostat se do Německa. Žalobce tuto částku zaplatil. Nějaký muž ho poté dne 21. 9. 2020 ráno vyzvedl a odvezl k nákladnímu vozidlu, v němž s dalšími 38 lidmi směřovali do Německa. Cestovali jeden celý den, pak řidič řekl, aby všichni kromě 10 osob, které pokračovaly v cestě, vystoupili. Pak přijelo do lesa 10 vozidel, do nichž nastoupilo zbylých 22 lidí. V lese zůstalo šest mužů a žalobce. Poté asi po čtyřech hodinách přijela policie a odvezla je do Olomouce.

[4] Žalobce brojil proti rozhodnutí žalované žalobou u Krajského soudu v Ostravě - pobočka v Olomouci (dále jen „*krajský soud*“), který ji rozsudkem ze dne 16. 11. 2020, č. j. 72 A 41/2020 – 30, zamítl jako nedůvodnou.

[5] Krajský soud považoval rozhodnutí žalované o zajištění žalobce za dostatečně odůvodněné. Odkázal na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 5. 2020, č. j. 7 Azs 72/2020 - 23, který se situací v Rumunsku podrobně zabýval. Zdůraznil přitom, že žalovaná nebyla povinna zkoumat podmínky azylového řízení v Rumunsku z úřední povinnosti, neboť žádné okolnosti existenci systémových nedostatků nenasvědčovaly a sám žalobce ohledně stavu rumunského azylového řízení ve správním řízení nic netvrdil. Deklarace systémových nedostatků ve vztahu k určitému členskému státu Evropské unie může nadto připadat v úvahu pouze tam, kde je z okolností věci správnímu orgánu rozhodujícímu o zajištění zřejmé, že cizinec vůbec nemůže být zajištěn za účelem předání, neboť jeho předání by bylo v rozporu s lidskoprávními standardy sdílenými všemi členskými státy. Taková situace však v případě žalobce nenastala.

pokračování

[6] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) napadá rozsudek krajského soudu kasační stížností z důvodu, který podřazuje pod § 103 odst. 1 písm. b) soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“).

[7] Stěžovatel uvádí, že se krajský soud nevěnoval jeho žalobním tvrzením a dále opakuje svou žalobní námitku ohledně nedostatečného posouzení přípustnosti předání do Rumunska. Uvádí, že žalovaná měla zkoumat, zda v případě jeho předání nehrozí riziko nelidského či ponižujícího zacházení, které souvisí s nedostatky azylového řízení v Rumunsku. Stejně jako v žalobě namítá, že situace žadatelů o mezinárodní ochranu v Rumunsku je tristní a pro nemajetné žadatele přináší neakceptovatelné podmínky. Problémovými jsou podle jeho názoru oblasti sociálního zabezpečení a participace na integračních programech, není zajištěn dostatek kvalifikovaných tlumočnicků, dochází k diskriminaci, špatné jsou podmínky ubytování, zdravotní péče a hygieny a za nedostatečnou označil také pomoc ze strany státních orgánů.

[8] Namítá také, že krajský soud rezignoval na individuální posouzení případu a odůvodnění napadeného rozsudku je obecné a typizované. Skutečnost, že stěžovatel nepředložil podklady, ze kterých by systémové nedostatky vyplývaly, nemění podle jeho názoru nic na povinnosti žalované a soudu zhodnotit aktuální situaci v Rumunsku. Bylo proto na nich, aby si přesné a aktuální informace o Rumunsku vyžádaly. Nakonec nesouhlasí se závěrem krajského soudu, že problémy, kterých se stěžovatel v Rumunsku obává (špatné prostředí či zhoršení psychického stavu), nejsou natolik závažné, aby vylučovaly aplikaci nařízení Dublin III.

[9] Žalovaná ve vyjádření ke kasační stížnosti rekapituluje průběh předchozího řízení a uvádí, že v době rozhodování o zajištění jí nebyla známa žádná skutečnost, která by bránila realizaci stěžovatelova předání, tj. ani skutečnosti svědčící o systémových nedostacích azylového řízení v Rumunsku. Zároveň zdůrazňuje, že teprve dne 20. 11. 2020 obdržela informaci z Ministerstva vnitra, že předání stěžovatele nebude možné uskutečnit, proto byl stěžovatel tohoto dne ze zajištění propuštěn.

[10] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatel je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů.

[11] Kasační stížnost není důvodná.

[12] Jediná tvrzení, která lze považovat za přípustné kasační námitky, je část kasační stížnosti shrnutá v odstavci [8] tohoto rozsudku, a námitka, že se krajský soud nezabýval stěžovatelem uplatněnou žalobní argumentací. Stěžovatel ve zbylé části kasační stížnosti jen opakuje svoji žalobní argumentaci (v podrobnostech viz odstavec [7] tohoto rozsudku). Tato tvrzení již dříve uplatněná v žalobě jsou však v souladu s § 104 odst. 4 s. ř. s. nepřipustná, protože neobsahují žádnou reakci na závěry krajského soudu (v nichž stěžovatel obdržel odpověď na jím uplatněnou žalobní argumentaci) nebo polemiku s nimi,

ale vymezují se pouze proti postupu žalovaného. Z tohoto důvodu se jimi Nejvyšší správní soud dále nezabýval.

[13] Nejprve kasační soud posuzoval námitku, že se krajský soud nevěnoval žalobním tvrzením stěžovatele a odůvodnění napadeného rozsudku je obecné. Ačkoli to stěžovatel výslovně nenamítá, jedná se o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., tedy tvrzenou nepřezkoumatelnost rozsudku krajského soudu. Pokud by byl napadený rozsudek nepřezkoumatelný, musel by jej Nejvyšší správní soud zrušit, a to i bez námítky stěžovatele. Kasační soud však rozsudek krajského soudu nepřezkoumatelným neshledal, tato námitka tak není důvodná z důvodů předestřených níže.

[14] Stěžovatel v kasační stížnosti k této otázce obecně uvádí pouze to, že odůvodnění napadeného rozsudku je obecné a krajský se soud nevěnoval jeho žalobním tvrzením, aniž by ale specifikoval, jaká z těchto tvrzení měl soud opomenout. V této souvislosti stěžovatel jen zopakoval žalobní námitku ohledně nedostatečného posouzení přípustnosti předání do Rumunska. Tomu Nejvyšší správní soud nepřisvědčuje. Krajský soud v rozsudku odpovídajícím způsobem shrnul průběh správního řízení, obsah žalobou napadeného rozhodnutí a také rekapituloval znění žaloby. Jak je uvedeno výše, stěžovatel konkrétně neuvádí, jaké žalobní body krajský soud opomenul vypořádat ve vlastní hodnotící části rozsudku. Nejvyšší správní soud naopak konstatuje, že krajský soud na ně dostatečně odpověděl, a to včetně žalobní námítky ohledně nedostatečného posouzení přípustnosti předání stěžovatele do Rumunska. Míra podrobnosti odůvodnění této otázky krajským soudem odpovídá tomu, že nedostatky azylového řízení v Rumunsku namítal stěžovatel až v žalobě a ve správním řízení ohledně systémových nedostatků v Rumunsku nic neuvedl. Rozsudek krajského soudu tedy není nepřezkoumatelný.

[15] Dále stěžovatel tvrdil, že krajský soud rezignoval na individuální posouzení jeho případu a že povinností žalované a krajského soudu bylo zabývat se i bez námítky stěžovatele systémovými nedostatky v Rumunsku, které brání jeho předání do této země. Je tedy zřejmé, že stěžovatel *de facto* brojí proti účelu zajištění – tedy proti tomu, zda vůbec je jeho předání možné. Při posuzování těchto tvrzení vycházel Nejvyšší správní soud ze svého rozsudku ze dne 12. 4. 2021, č. j. 5 Azs 397/2020 – 26 (všechna judikatura tohoto soudu je dostupná na www.nssoud.cz). V něm se zabýval skutkově i právně velmi podobným případem tureckého státního příslušníka, který byl zajištěn za účelem předání do Rumunska, byl zastoupen stejným právním zástupcem jako stěžovatel v nyní projednávané věci a uplatňoval obdobnou kasační argumentaci.

[16] Předně, zajištění není účelem samo o sobě; představuje prostředek k dosažení cíle, kterým je v tomto případě předání stěžovatele do jiného členského státu. Není-li naplnění účelu zajištění možné, stává se zajištění nezákonným, neboť jeho prostřednictvím nelze dosáhnout sledovaného cíle. To však na druhou stranu neznamená, že by žalovaná musela při rozhodování o zajištění stavět najisto, zda jeho účel je skutečně proveditelný. Nelze totiž opomenout skutečnost, že policie (žalovaná) hraje v tomto případě pomocnou úlohu, jejím úkolem je vytvořit podmínky pro naplnění účelu zajištění. Proto při rozhodování o zajištění postačí úvaha o potenciální možnosti naplnění jeho účelu – v tomto případě relevantní úvaha o potenciální možnosti předání (srovnej usnesení rozšířeného senátu

pokračování

Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 11. 2011, č. j. 7 As 79/2010 - 150, č. 2524/2012 Sb. NSS).

[17] Jak již konstatoval krajský soud, společný evropský azylový systém byl koncipován na předpokladu vzájemné důvěry mezi členskými státy. Proto pouze závažná porušení ze strany příslušného státu mohou vést k vyvrácení domněnky o dodržování základních práv žadatelů o mezinárodní ochranu v jiných členských státech. Existují-li však závažné důvody se domnívat, že dochází k systémovým nedostatkům ve státě předání, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie, je nutné pokračovat v posuzování kritérií uvedených v kapitole III nařízení Dublin III, tj. zjišťovat, jestli nemůže být určen jako příslušný k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu jiný členský stát. Jinými slovy, existují-li závažné důvody se domnívat, že k systémovým nedostatkům ve státě předání skutečně dochází, nelze cizince do takového státu předat, neboť nikdo nemůže být podroben nelidskému či ponižujícímu zacházení (srov. čl. 4 Listiny základních práv Evropské unie a čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III).

[18] Žalovaná se musí zabývat otázkou existence systémových nedostatků v rozhodnutí o zajištění pouze za splnění určitých podmínek a se zřetelem k okolnostem dané věci. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu v rozsudku ze dne 17. 4. 2018, č. j. 4 Azs 73/2017 - 29, č. 3773/2018 Sb. NSS, stanovil podmínky, kdy se žalovaná v rozhodnutí o zajištění výslovně touto otázkou zabývat nemusí. Těmito podmínkami jsou: (i) neuplatnění námitky systémových nedostatků v řízení před správním orgánem, (ii) správní orgán poté, co se touto otázkou zabýval, dospěl k závěru, že k systémovým nedostatkům ve státě předání nedochází, a (iii) o neexistenci takových nedostatků nejsou důvodné pochybnosti.

[19] V nyní projednávané věci neuvedl stěžovatel ve správním řízení o zajištění nic, co by systémovým nedostatkům mohlo jakkoli nasvědčovat. Při podání vysvětlení toliko uvedl, že důvodem jeho odchodu z vlasti byly finanční potíže. Cílem jeho cesty bylo Německo, kde chtěl začít lepší život. V návaznosti na svůj dřívější pobyt v Rumunsku neuvedl vůbec nic kromě skutečnosti, že několik dní pobýval v uprchlickém táboře a seznámil se tam s převaděčem, kterému zaplatil za to, že stěžovatele dopraví do Německa. Lze proto konstatovat, že v řízení o zajištění stěžovatel námitku systémových nedostatků v Rumunsku nevznesl. Nesdělí-li však cizinec v řízení o zajištění relevantní výhrady či obavy ve vztahu k zemi, kam má být předán, nelze po žalované rozumně požadovat, aby prováděla rozsáhlé dokazování s cílem podrobně zjistit situaci v této zemi. To je primárně povinností Ministerstva vnitra, které závazně rozhoduje o samotném předání [viz § 8 písm. b) a c) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů]. V rámci řízení o zajištění by byla žalovaná povinna hodnotit otázku systémových nedostatků azylového řízení v Rumunsku z úřední povinnosti pouze tehdy, pokud by sama dospěla k závěru, že k systémovým nedostatkům v Rumunsku dochází, či pokud by byly o jejich neexistenci důvodné pochybnosti. K takovému závěru evidentně nedospěla, neboť v rozhodnutí o prodloužení zajištění za účelem předání uvedla, že Rumunsko je bezpečnou zemí, která respektuje základní práva žadatelů o azyl, a realizaci předání stěžovatele do této země proto nic nebrání. Krajský soud proto nepochybil, jestliže se přisvědčil závěrům žalované.

[20] Nejvyšší správní soud rovněž dospěl k závěru, že krajský soud námitku ohledně existence systémových nedostatků vypořádal vzhledem k výše citované judikatuře dostatečně a zohlednil individuální okolnosti případu. Podstatné také je, že krajský soud odkázal na přílehlavý rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 7 Azs 72/2020 - 23, který podrobně hodnotil stav rumunského azylového řízení. Nebo proto zbytné, aby jeho závěry mechanicky opakoval.

[21] Nakonec k prostému nesouhlasu stěžovatele se závěrem krajského soudu, že problémy, kterých se v Rumunsku obává (špatné prostředí či zhoršení svého psychického stavu), nejsou natolik závažné, aby vylučovaly aplikaci nařízení Dublin III, Nejvyšší správní soud uvádí, že stěžovatel se omezuje na prostý nesouhlas s názorem krajského soudu, aniž by s ním jakkoli věcně polemizoval. S ohledem na zásahu dispoziční, kterou je řízení o kasační stížnosti ovládáno, bylo jeho povinností v kasační stížnosti vylicít, jakých konkrétních nesprávných úvah, hodnocení či závěrů se měl krajský soud dopustit, jakož i ozřejmit svůj právní náhled na to, v čem je tato nesprávnost spatřována (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2017, č. j. 3 As 123/2016 - 40, srovnej přiměřeně též rozsudek rozšířeného senátu tohoto soudu ze dne 20. 12. 2005, č. j. 2 Azs 92/2005 - 58, č. 835/2006 Sb. NSS). Obsah kasační stížnosti tak v této části nesplňuje pro svoji nekonkrétnost výše uvedené požadavky; v tomto případě se proto nejedná o kasační námitku ve smyslu § 103 odst. 1 s. ř. s.

[22] Vzhledem k tomu, že Nejvyšší správní soud shledal kasační stížnost nedůvodnou, zamítl ji za podmínek vyplývajících z § 110 odst. 1 *in fine* s. ř. s. (výrok I. tohoto rozsudku).

[23] O náhradě nákladů řízení rozhodl Nejvyšší správní soud na základě § 60 odst. 1 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. Toto právo by měla procesně úspěšná žalovaná, které však v řízení o kasační stížnosti nevznikly žádné náklady nad rámec její běžné úřední činnosti. Nejvyšší správní soud proto rozhodl tak, že se žádnému z účastníků se nepřiznává náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti (výrok II. tohoto rozsudku).

[24] Zástupce stěžovatele, advokát Mgr. Ladislav Bárta, byl stěžovateli ustanoven již v řízení o žalobě usnesením krajského soudu ze dne 29. 10. 2020, č. j. 72 A 41/2020 - 13.

[25] Ze spisu vyplývá, že ustanovený zástupce v řízení o kasační stížnosti učinil jeden úkon právní služby, a to sepsání kasační stížnosti [§ 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (dále jen „*advokátní tarif*“)]. Za něj mu náleží odměna podle § 9 odst. 4 písm. d), ve spojení s § 7 advokátního tarifu ve výši 3 100 Kč. K tomuto úkonu se přiznává náhrada hotových výdajů podle § 13 odst. 4 advokátního tarifu ve výši 300 Kč. Ustanovený zástupce nedoložil, že je plátcem DPH. Zástupci stěžovatele se tedy přiznává odměna za zastupování v řízení o kasační stížnosti a náhrada hotových výdajů v celkové výši 3 400 Kč. Tato částka mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30 dní od právní moci tohoto rozsudku. Náklady zastoupení stěžovatele nese stát (§ 60 odst. 4 s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s.; výrok III. tohoto rozsudku).

pokračování

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 21. června 2021

JUDr. Tomáš Rychlý
předseda senátu